

Transcript Kerkleraren (9) Deel 2 – H.Robertus Bellarminus

00:00:00 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

St. Robertus Bellarminus is een kerkleraar, wat betekent een leraar. Een leraar die iedereen in de Kerk kan vertrouwen. Hij had filosofie en theologie gestudeerd. Hij kende de bijbelse talen. Hij bracht al die kennis samen in zijn antwoorden aan de verschillende protestanten, dus schreef hij een catechismus die het geloof duidelijk uitlegde. Dit maakte hem een ordelijke denker, bereid om de problemen van zijn tijd aan te pakken, wat trouwens ook de andere Doktoren van de Kerk kenmerkt.

00:01:31 - Verteller St Robert Bellarmine (VO):

"Wie God vindt, vindt alles; wie God verliest, verliest alles."

00:01:38 - Verteller Robin Ingram:

Nadat hij zichzelf had gevestigd als een van de toonaangevende stemmen voor hervorming en vernieuwing in de Kerk, aan het pauselijke hof, en om kardinaal te worden, Robertus Bellarminus bleef terughoudend om de levensstijl van het kardinaalschap te omarmen uit bezorgdheid voor zijn geestelijk welzijn. Hierin vond hij steun bij de Sociëteit van Jezus, wat hem wegdreef van Rome.

00:02:02 - Fr Mark Lewis:

Hij wilde geen kardinaal worden. Hij vreesde dat het zijn ziel in gevaar zou brengen omdat hij zei dat er maar heel weinig, als die er al zijn, kardinalen van de Kerk die heiligen zijn. Dus hij voelde dat de rol zelf, zo dicht bij de macht, was gevaarlijk. En het is interessant, de jezuïeten probeerden hem volgens mij een beetje weg te houden van Rome. Dus hij wordt naar Napels gestuurd, als provinciaal, en ik denk dat het idee is om hem op afstand te houden van de macht. Hij was erg blij toen hij tot aartsbisschop van Capua werd benoemd.

00:02:35 - Dr Matthew Bunson:

Toen hij werd geïnstalleerd als aartsbisschop van Capua, was het gebruikelijk voor de aartsbisschoppen daarom slechts één of twee keer per jaar preken te geven: met Kerstmis en Pasen. Bellarminus nam het op zich om elke week preken te houden om te onderwijzen, om de gelovigen tot een dieper begrip van Gods woord te brengen.

00:02:55 - Fr Lewis:

En gedurende die drie jaar dat hij daar was, bestuurdde hij het bisdom en was pastoraal, bezocht de parochies, preekte voor zijn geestelijkheid, en deed alles wat een hervormde aartsbisschop zou moeten doen.

00:03:08 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

In feite schreef hij zelfs een leerboek om Hebreeuws te onderwijzen zodat andere priesters zouden weten wat de Schrift in de oorspronkelijke talen zegt, evenals in het Latijn en de moderne talen.

00:03:24 - Dr Matthew Bunson:

Als kardinaal werd hij ook diep gerespecteerd en, net als grote kardinalen en grote theologen, was hij een logische kandidaat om tot paus gekozen te worden.

00:03:35 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

Hij werd als papabile beschouwd als kardinaal, hij was aanwezig bij de conclaven om drie of vier pausen te kiezen, en hij werd als kandidaat beschouwd, behalve dat hij een jezuïet was.

00:03:49 - Fr Lewis:

Hij zou deel hebben uitgemaakt van die meer gemarginaliseerde groep kardinalen die probeerden hervormd te worden en het College van Kardinalen te hervormen. Dus er zouden genoeg mensen zijn geweest die niet enthousiast zouden zijn over zijn verkiezing.

00:04:02 - Dr Matthew Bunson:

Er werd echter gezegd van Bellarminus, door de betrokken prinsen, de verschillende staten en heersers van katholiek Europa, over de vraag of hij geschikt voor hen zou zijn om stilletjes te steunen om tot paus gekozen te worden. En dat gevoel werd gedeeld door een bepaalde ambassadeur van een van de grote katholieke naties dat Bellarminus zelf echt een genie is. En toch zouden we ons zorgen maken als hij tot paus zou worden gekozen omdat hij alleen de zorgen van de Kerk naar het pausdom zou brengen.

00:04:35 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

De keizer had een bepaald vetorecht bij de verkiezing van pausen, en ze zeiden dat Robert Bellarminus geen paus moest worden, omdat hij meer om Christus in de Kerk gaf dan om de zorgen van prinsen. En ze dachten dat hij niet zo goed zou zijn, hij zou te veel gefocust zijn op Christus in de Kerk voor zover zij het betrof, wilden ze niet dat hij paus werd.

00:05:01 - Fr Lewis:

Mijn gok is dat hij regelmatig gefrustreerd was. Ik denk dat veel van wat hij in Rome moest doen was om te proberen macht te onderhandelen op een manier om mensen proberen te beschermen die goed werk deden, verschillende meningen beschermen die binnen de gemeenschap waren, en ook degenen buiten de gemeenschap uitdagen.

00:05:22 - Verteller St Robert Bellarmine (VO):

"We zouden met grote voorzichtigheid te werk moeten gaan bij het uitleggen van Bijbelpassages die het tegenovergestelde lijken te onderwijzen..."

00:05:34 - Verteller:

Bellarminus mislukking om tot paus te worden gekozen deed niets af aan zijn reputatie of zijn invloed in Rome. Dit werd vooral cruciaal toen de Kerk verwickeld raakte in, wat nu bekend staat als, de Galilei-controverse. De grote controverse die ontstond rond de ontdekkingen van de Italiaanse astronoom Galileo Galilei, over de vraag of de aarde het middelpunt van het universum was en het daaropvolgende proces van de astronoom zijn al lang gebruikt om de Kerk aan te vallen als een vijand van de wetenschap. De waarheid is echter complexer, en Robert Bellarminus was enige tijd in het hart ervan.

00:06:17 - Dr Matthew Bunson:

De relatie van Robert Bellarminus met Galileo Galilei is er een van vriendschap, maar het is ook een van oprechte bezorgdheid van de kant van deze heilige en toekomstige Kerkleraar.

00:06:29 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

Hij was het soort man dat je vriend kon zijn zonder het altijd met je eens te zijn. En hij nam het op tegen Galileo.

00:06:40 - Fr Robert Spitzer:

En de problemen begonnen toen er een decreet werd uitgevaardigd. Dat zei in feite dat alle geleerden zich moesten houden aan de Schriftuitleg door de kerkvaders, en dat de Schriftuitleg door de kerkvaders aangaf, voor zover men kon bepalen, dat geocentrisme nog steeds aanwezig was in de Schrift. De focus in astrofysica, zoals wij het zouden noemen, of astronomie, richtte zich op het nauwkeurig in kaart brengen van de beweging van planeten en sterren. En er werden grote sprongen voorwaarts gemaakt. De Poolse astronoom, Copernicus, Mikolaj Kopernik, Tycho deed hetzelfde, hij was een protestantse astronoom die ook nauwkeuriger in kaart bracht, en toen hielp Galileo bij het uitvinden van een telescoop. Hij zag de manen van Jupiter en ook veel van de andere, en Galileo was bevriend met een aantal jezuïeten die in feite het Pauselijke Astronomische Observatorium runden en ze deelden veel kennis, en Bellarminus was een van zijn vrienden. Maar... Galileo beweerde dat de zon het middelpunt van het universum is, net als Copernicus, en hij beweerde dat het absoluut waar was zonder solide bewijs te leveren.

00:08:27 - Dr Matthew Bunson:

Bellarmino zei in wezen dat je volkomen vrij was om te hypothetiseren over het Copernicaanse systeem, of de zon het centrum van het universum is. Hij zei dat als het wetenschappelijk bewezen is, dan zal het nodig zijn voor de Kerk om uit te leggen waarom dit lijkt te verschillen van wat we in de Schrift lezen.

00:08:46 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

Een van Galileo's bewijzen was in feite onjuist. Hij, Galileo, had de getijden gebruikt als bewijs dat de aarde om de zon draait. En in feite is dat niet het geval.

00:09:03 - Fr Spitzer:

Hier is de schriftelijke interpretatie van de Vaders die geocentrisme aangeven. Dus je zou heliocentrisme niet als waarheid moeten verkondigen. Maar toen voegde hij deze zeer belangrijke kanttekening toe, totdat heliocentrisme of op het moment dat heliocentrisme kan worden aangetoond als een feit, zoals werd gedaan door Stellar Parallax een paar honderd jaar later. Toen zei hij dat we ons aan de waarheid moesten houden, aan het feit dat het door die demonstratie is vastgesteld, en dan moesten we een passende Schriftuurlijke interpretatie vinden die overeenkomt met de feiten die we hebben gevonden uit dit wetenschappelijk onderzoek.

00:09:52 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

Ik geloof dat het in 1616 was, er werd een waarschuwing gegeven aan Galileo, niet als veroordeling en Galileo accepteerde het.

00:10:03 - Verteller:

Bellarmino waarschuwde zijn vriend, zowel uit bezorgdheid over de verwarring die Galileo's theorieën bij de gelovigen zouden kunnen veroorzaken, maar ook uit bewustzijn van het temperament van de opvliegende astronoom.

00:10:17 - Dr Matthew Bunson:

Hij herkende in Galileo dat dit een genie was, een werkelijk briljante wetenschapper, maar hij begreep ook, hij zag bij Galileo de tekortkomingen, zijn temperament, zijn koppigheid om gelijk te moeten krijgen over een hypothese, of de aarde het centrum van het universum was, wat destijds wetenschappelijk niet bewezen kon worden. En zo adviseerde Robert Bellarmine, met zijn gebruikelijke voorzichtigheid, Galileo om voorzichtig te werk te gaan. En toch, toen Galileo weigerde, Bellarmine was er nog steeds, en probeerde zijn vriend tot een verstandige positie te brengen dat problemen met de Kerk zou vermijden, maar ook problemen met de wetenschappers van die tijd, die sterk van

mening verschilde met Galileo op basis van al het wetenschappelijke bewijs dat we destijds hadden. Het is dus echt dankzij Robert Bellarminus dat deze eerste echte crisis of controverse met betrekking tot Galileo eindigde zonder echte controverse.

00:11:18 - Fr Spitzer:

Hij verhinderde ook het Heilig Officie van het veroordelen van Galileo. Dus hij gebruikte zijn persoonlijke reputatie en zei "Hij heeft niets gedaan. Hij kijkt alleen naar de onderzoeken." Hij stelt een theorie voor. Hij heeft enkele methoden om de theorie te verwoorden, maar niet om de theorie te bewijzen.

00:11:41 - Dr Matthew Bunson:

Galileo werd eenvoudigweg berispt over het onderwijzen van de zogenaamde Copernicaanse hypothese, maar Bellarminus kon dit proces op een manier voortzetten die Galileo beschermde tegen mogelijke ernstige problemen met de Kerk. Tegelijkertijd, en dit is typisch Bellarminus, zette hij de deur open voor Galileo om zijn wetenschappelijke studies voort te zetten.

00:12:02 - Fr Spitzer:

Nu kreeg hij een overeenkomst van Galileo dat hij dit niet als een waarheid in strijd met de Schrift zou verkondigen. Galileo begon het inderdaad te promoten, meer dan wat Bellarminus had gevraagd. Maar in wezen probeerde Bellarminus opnieuw het probleem op een vreedzame manier op te lossen, Galileo te vragen zijn belofte na te komen om dit niet als waarheid te verkondigen en Galileo liet dit min of meer gebeuren.

00:12:42 - Dr Matthew Bunson:

Er wordt vaak gezegd dat er in dit alles geen helden zijn. Zoals paus Johannes Paulus II zei, een soort wederzijds misverstand van de kant van de theologen van die tijd en van de kant van Galileo.

00:12:54 - Fr Spitzer:

Het probleem was natuurlijk uiteindelijk dat Bellarmine gewoon te vroeg stierf.

00:13:01 - Verteller:

Toen Bellarminus eenmaal weg was, voerde Galileo opnieuw campagne om zijn theorieën als wetenschappelijk feit geaccepteerd te krijgen, ondanks de tegenstand van de meeste astronomen en wetenschappers van die tijd en de duidelijke waarschuwing van zijn overleden vriend.

00:13:18 - Fr Spitzer:

Het Heilig Officie kwam bijeen en reageerde op Galileo, die in die periode erg agressief was geworden en daadwerkelijk een boek had geschreven genaamd 'Twee Nieuwe Wereldsystemen', en daarin had hij paus Urbanus VIII in feite als een simpele ziel bestempeld. En zo noemde Galileo hem Simplicius, wat een diepe belediging was. Dus niet alleen had hij min of meer zijn belofte aan Bellarminus en de paus gebroken, maar hij had ook in feite de paus beledigd en was zeer agressief geweest over het verkondigen van heliocentrisme als een waarheid, nog voordat een adequate demonstratie zoals de ster parallax dit had bevestigd. En dus veroordeelde het Heilige Officie op dat moment, 12 jaar na Bellarminus dood, zijn leer en plaatste hem daadwerkelijk onder huisarrest voor 10 jaar tot aan zijn dood.

00:14:20 - Verteller:

De daaropvolgende crisis rond Galileo's vastberadenheid om zijn theorieën te verkondigen leidde tot zijn beroemde zogenaamde proces voor de Inquisitie in 1633, lang nadat Bellarminus was overleden. Galileo werd voor de rest van zijn leven onder huisarrest geplaatst en is sindsdien een bron van controverse gebleven. Galileo was de beroemdste controverse waarbij Bellarminus betrokken was, maar er waren ook andere gevallen waarin de Kerkleraar een briljant politiek filosoof en theoloog bleek te zijn. "Alle mensen worden van nature vrij en gelijk geboren."

00:14:58 - Dr Matthew Bunson:

Koning James I leek aanvankelijk een opening te bieden voor katholieken in Engeland na de lange en zeer donkere decennia van Elizabeth I. Hij leek, toen hij de troon besteeg, iemand die openstond. Zijn moeder was tenslotte Maria, koningin van Schotland, een katholiek die stierf voor het geloof. En toch, naarmate de tijd van James vorderde en in het begin van de 17e eeuw hadden we het Buskruitverraad, een slecht doordachte poging om James te vermoorden en het Parlement op te blazen, een nieuw tijdperk van hevig anti-katholicisme in Engeland. De oprichting, bijvoorbeeld, historisch gezien Guy Fawkes Day, waarin de paus, katholieken en katholieke leer werden bespot. In die zeer vijandige sfeer eiste koning James door een decreet een eed van trouw eigenlijk aan de kroon ten koste van elke mogelijke trouw aan de Kerk, in het bijzonder aan de Paus.

00:16:03 - Fr Spitzer:

Het was slim genoeg geformuleerd zodat de Engelsman die de eed niet aflegt bijna als een quasi-verrader zou overkomen. Ik bedoel, het zou lijken alsof hij de koning zijn rechtmatige gezag over wereldlijke machten in Engeland ontzegde. en de paus een onrechtmatige wereldlijke macht te geven. Dit is hoe het allemaal heel sluw werd geformuleerd. Dus de Engelse katholieken, inclusief enkele zeer hoog aangeschreven Engelse katholieken die onder druk waren gezet, zaten in grote problemen.

00:16:41 - Dr Matthew Bunson:

Het was vanaf het begin een controversieel document, en op veel manieren werkte het averechts voor James omdat het reflecties oproep over koningschap, over monarchie, over de kroon.

00:16:54 - Fr Spitzer:

De paus schreef gewoon terug en zei, "Nou, ik ga hier niet mee akkoord" "en ik denk niet dat een Engelsman hiermee akkoord zou moeten gaan." Dus hij bracht Bellarminus erbij.

00:17:07 - Dr Matthew Bunson:

Robert Bellarminus, als een van de grote intellectuelen van die tijd, iemand tot wie pausen zich wendden voor advies, raad en begeleiding boog zich over deze controverse. En enkele van Bellarminus eigen gedachten over de rol van het pausdom, vooral als een wereldlijke heerser, brachten hem bijna zelf in de problemen met de pausen.

00:17:26 - Fr Spitzer:

Wat hij probeerde te doen, was een middenweg vinden die een oplossing zou bieden om de eed van trouw in te trekken, waardoor Engelse katholieken in staat worden gesteld, of op zijn minst een interpretatie van de eed van trouw te vinden dat Engelse katholieken zouden in wezen de paus niet de rug toekeren of de koning van Engeland volledige zeggenschap over geestelijke macht geven, evenals de wereldlijke machten die de geestelijke machten beïnvloeden. En Bellarminus was hier heel sluw in. In wezen verzamelde hij eerst een heleboel dingen over misstanden waarbij niet alleen koning James betrokken was, maar ook enkele van zijn voorgangers die duidelijk lieten zien dat de koning van Engeland zeker niet volledige jurisdictie over geestelijke macht kon hebben.

00:18:20 - Fr Lewis:

En in deze controverse dat Bellarminus erop wijst dat er geen goddelijk recht is om te regeren, dat het recht om te regeren via het volk komt, en dat is een heel belangrijk concept dat vervolgens een rol speelt, het wordt overgenomen door verlichtingsfilosofen, politieke filosofen en vormt de basis voor het recht om regeringen te veranderen, de scheiding van kerk en staat, dat de mensen een soort verantwoordelijkheid hebben voor hun regering, het pausdom is verantwoordelijk voor het spirituele domein, kan het uitoefenen en zou geen invloed moeten uitoefenen op het politieke domein, maar opnieuw, indirect via, via het volk.

00:18:59 - Dr Matthew Bunson:

Hier gaf hij zijn mening over de proclamatie van James I, op veel manieren zijn tijd ver vooruit, argumenterend over het idee van de instemming van de geregeerden. En James zelf deed veel moeite, net als zoveel andere protestantse theologen, om zich te meten met een intelligentie zoals die van Bellarminus. en als gevolg daarvan gaf hij verschillende andere schrijvers in Engeland de opdracht om retorisch, politiek en zelfs theologisch de strijd aan te gaan met Bellarminus met hun eigen documenten en antwoorden aan Bellarminus.

00:19:32 - Fr Lewis:

Dus feitelijk schrijft James als reactie verschillende anderen dat: Nee, in feite heeft God ons tot koningen gemaakt. Daarom hebben we absolute heerschappij en proberen dat van ons af te nemen is zondig, is niet alleen verraad, maar gaat ook tegen God in.

00:19:51 - Dr Matthew Bunson:

Het ontketende een van die grote controverses die verdergingen dan alleen de twist tussen katholieken en protestanten, maar ook tot diepere reflecties over politiek, over de monarchie van de geregeerden, en wie het recht heeft om over hen te regeren. Het was in veel opzichten een voorbode van wat Engeland in de 17e eeuw te wachten stond, met de grote Engelse burgeroorlog die plaatsvond en uiteindelijk de onthoofding van James' zoon, Charles I, door toedoen van het parlement en Oliver Cromwell.

"Als je wijsheid hebt, begrijp je" dat je bent geschapen voor de glorie van God en voor je eeuwige redding. "Dit is jouw doel, dit is het centrum van je ziel, dit is de schat van je hart."

00:20:45 - Verteller:

Naast de controverses en de lange inspanningen om de leerstellingen van de Kerk te verdedigen, te midden van de protestantse opstand, wijdde Bellarminus zich aan het perfectioneren van het spirituele leven en hielp hij anderen zich te verdiepen door zijn geschriften.

00:21:06 - Dr Matthew Bunson:

Er is een oud gezegde dat heiligen altijd andere heiligen lijken te herkennen. Robert Bellarminus was geen uitzondering, omdat hij een belangrijke figuur was voor de jezuïeten in hun opkomst naar prominentie. Een van de dingen die Bellarminus deed, was het opbouwen van een relatie met een jonge toekomstige heilige, en dat is Aloysius Gonzaga, die heel jong stierf rond 1591 aan verschillende ziekten. Bellarminus herkende in deze jonge man een genie, maar ook een heilige, en hij was niet alleen zijn geestelijk leider en niet alleen zijn intellectuele mentor, maar hij was ook zijn vriend, en hij was erbij toen Aloysius Gonzaga stierf, en het was

Bellarminus die in de jaren daarna aandrong op de zaligverklaring van deze toekomstige heilige.

00:22:00 - Fr Lewis:

Aan het einde van zijn leven begint hij zich toe te leggen op het schrijven van spirituele theologie. Dus in zijn 'De Opstijging van de Geest naar God' en 'De Kunst van het Goed Sterven', echt een soort 'spirituele handleidingen' die waarschijnlijk beter geschreven zijn aan het einde van iemands leven wanneer Bellarminus de ervaring van een geleefd leven heeft, en wil dat met anderen delen. Hij schrijft ook een klein boekje over hoe je moet preken over de catechismus en hoe te preken over de Apostolische Geloofsbelijdenis, dus hij is erg geïnteresseerd in het proberen priesters te helpen, proberen de geestelijkheid de nodige hulpmiddelen te geven om deze hervorming tot stand te brengen. Dit gaat terug naar de geestelijke oefeningen. Hij is bezorgd over persoonlijke bekering.

00:22:42 - Dr Matthew Bunson:

De keuze maken in ons leven of we ons wel of niet gaan richten op aardse gehechtheden en aardse rijkdom en schatten en macht, of gaan we ons richten op wat echt belangrijk is, en dat zijn de sacramenten, de deugden en het heilig zijn? Bellarminus belichaamde de *Ars Moriendi*:¹ de kunst van echt goed sterven.

00:23:07 - Verteller:

Zelfs tot op de laatste dag van zijn leven gaf Bellarmine zichzelf aan de Kerk. "De eerste grote waarheid is nu vastgesteld, want een goede dood hangt af van een goed leven." Bellarminus trok zich terug in het Jezuïetencollege van Sant'Andrea in Rome en stierf op 17 september 1621, op de leeftijd van 78.

00:23:33 - Verteller:

Terugkijkend op deze grote Kerkleraar, Paus Benedictus XVI zei in 2011: "Bellarmine leert met grote helderheid en met het voorbeeld van zijn eigen leven dat er geen ware hervorming van de Kerk kan zijn tenzij er eerst onze eigen persoonlijke hervorming is en de bekering van ons eigen hart."

00:23:55 - Fr Spitzer:

Hij had een hart voor dienstbaarheid en nederigheid uit zijn liefde voor de Heer, dat zijn geweldige geest bezielde.

¹ "Ars moriendi" is de Latijnse term voor "de kunst van het sterven," een christelijk devotioneel werk uit de middeleeuwen dat instructies geeft over hoe een 'goede' dood te sterven. Het centrale thema is de strijd tussen deugd en ondeugd op het sterfbed, met engelen en heiligen die de stervende ondersteunen tegen demonische verleidingen. Het werk geeft advies over de psychologische, emotionele en spirituele behoeften van een stervende en hoe men zich kan voorbereiden op het sterven volgens christelijke voorschriften.

00:24:05 - Fr Lewis:

Op spiritueel niveau worden we geroepen te beseffen dat onze toekomst, onze eeuwigheid is bij God, niet met de dingen van deze wereld. En dus, aan het einde van je leven als jezuïet, word je geroepen tot een diepere spiritualiteit, een diepe contemplatie van de God die jou heeft gemaakt en die je tot Zich zal roepen.

00:24:24 - Fr Spitzer:

Hij had een duidelijk, actief, contemplatief leven. De geest zelf heeft het hart en de redenen van het hart nodig, en het hart heeft wanhopig geloof nodig om het te leiden, en geloof dat al wordt geleid door een Kerk, geleid door een Magisterium. Natuurlijk, de woorden van Jezus staan centraal in alles.

00:24:48 - Fr Mitch Pacwa s.j.:

Hij behandelde een breed scala aan kwesties in tijden van grote crisis, en we kunnen leren van zijn antwoorden en liefdadige benadering, maar we kunnen dat ook toepassen op de verschillende kwesties van de moderne tijd. We hebben nieuw atheïsme en onenigheid over het bestaan van God. Misverstand dat de staat het centrum van rechten is en de bron van mensenrechten. En dat dit een verwoestend probleem is geweest. We kunnen nog steeds teruggaan naar de antwoorden van Robert Bellarminus en dat toepassen op onze eigen tijd van vandaag, en doe dit met dezelfde liefde van Christus, liefde voor de Kerk, en liefde voor onze tegenstanders, zoals Robert Bellarminus deed. En dat is een voorbeeld.

Noot: Dit transcript is automatisch vertaald en vastgelegd met behulp van AI. Hierdoor kunnen grammaticale of stilistische onvolkomenheden voorkomen. Onze excuses voor eventuele fouten. 2025 - Team EWTN.LC